

Становище

по конкурса за доцент
по направление 2.1. Филология (новогръцко езикознание),
обявен в ДВ бр. 96 от 06.12.2012 г.

В конкурса участва единственият кандидат **Борис Димитров Вунчев**.

Б. Вунчев е завършил средното си образование в НГДЕК „Константин-Кирил Философ”. Той е сред първите възпитаници на специалност Новогръцка филология на Софийския университет “Свети Климент Охридски”, която завършва през 1999 г. с пълно отличие, а от 1996 до 1999 г. е и стипендиант на Фондация “Отворено общество” в програмата “Високи академични постижения”.

Веднага след дипломирането си започва да преподава новогръцки език в посочената специалност, отначало на хонорар, а след защитата на доктората си и като редовен асистент (от 2003 г.). В момента освен практически новогръцки език води и лекции по Новогръцка граматика – I част и Проблеми на темпоралността и аспектуалността в новогръцкия език (избираем лекционен курс в магистърската програма на специалност Новогръцка филология „Езикознание и превод”). Преподава също Специални функционални езици 2 - икономическа лексика (задължителен курс упражнения в магистърската програма на специалност Новогръцка филология „Езикознание и превод”).

Б. Вунчев има занятия по практически новогръцки език и превод и лекции и упражнения по новогръцка морфология и синтаксис, по странознание на Гърция и по новогръцка литература в Нов български университет и в Югозападния университет “Неофит Рилски” – Благоевград.

Разностранната преподавателска активност на колегата е продиктувана от отличната му професионална подготовка, в която бих искала да подчертая познаването на гръцкия език в целия период от неговото развитие. Това му дава възможност за обективен исторически поглед върху тенденциите и перспективите в съвременния гръцки език, която наблюдаваме реализирана във всичките му публикации и която несъмнено се отразява и върху начина му на преподаване. Не случайно той е сред най-авторитетните преподаватели в специалността.

След тригодишен период на обучение като редовен докторант в СУ и като стипендиант Фондация “Костас и Елени Урани” в Атина Б. Вунчев защитава

докторска дисертация на тема „Аспектуалните характеристики в новогръцкия език – средства за изразяване и семантика”.

В конкурса кандидатът участва с 15 статии, 1 студия, 2 монографии, 1 рецензия и 1 преведена книга. От тях едната монография представлява вариант на докторската дисертация. Към темата на доктората трябва да се отнесат и статиите от № 2 до № 9.

На рецензиране подлежат: втората монография, представляваща хабилитационния труд, студията и статиите №1 и от № 10 до № 15.

Броят на забелязаните цитирания на научните му публикации от наши и чужди автори е 6.

Хабилитационният труд на Б. Вунчев е показателен за трайния му интерес към теоретичната граматика и натрупания през годините опит на автора в преподаването на езика. Обект на изследването са семантичните особености на активните интранзитиви в новогръцкия език, като под *активни интранзитиви* се разбират *глаголни форми с активна залогова морфология*, независимо дали става въпрос за форми на интранзитивни глаголи, или транзитивни глаголи, употребявани и интранзитивно. То е изключително актуално, тъй като представя част от най-трудната материя в езикознанието, а именно поведението на глагола, и в този смисъл има своето място сред световните опити да се стигне до дълбочината на описаните проблеми.

В първата му част са разгледани различни концепции и подходи при определянето на транзитивността и интранзитивността, за да се стигне до предпочитания от Б. Вунчев начин за теоретизиране на явлението – с ударение върху функционално-семантичните характеристики, съчетани със синтактични и други обосновки от инструментариума на генеративната граматика, ролево-референтна граматика, лексикално-функционалната граматика, релационна граматика, теорията за управление и свързване, минималистична програма и пр. С други думи, виждаме широка осведоменост в научната литература и блестящи способности за анализ, на основата на които е изведен собствен модел. Същината му се фокусира около 8 семантични залози - статална интранзитивност, акционална интранзитивност, производна акционална интранзитивност, ергатив, каузатив, медиум и реципрочност.

Изграденият теоретичен модел е спазен последователно в същинската част на проучването, заемаща глави V-IX, всяка от които е посветена на един от

посочените семантични залози. Особено интересна за мен се оказа главата за ергатива, където освен семантичните особености на посочения залог са набелязани семантичните тестове за ергативност, чрез които да стане възможно разграничаването на ергатив от медиум и на ергатив от пасив. Последните имат не само научна, но и практико-приложна и методическа стойност.

Изобщо подобни правила могат се наблюдават и при обобщенията за контролирана и неконтролирана акционална интранзитивност, за средствата изразяване на реципрочност и др. Така заедно със съставените прегледни таблици в края на изследването с примери за всички разгледани залогови форми, голяма част от изводите биха могли да се използват при разработването на помагала по новогръцки език, в съставянето на двуезични речници и др.

Разглежданият в монографията проблем заема важно място в новогръцкото езикознание и поради факта, че се отнася до голям брой активни речникови единици с такъв характер, които се налага да бъдат усвоявани и от хора, които не са носители на новогръцкия език и които трябва да разбират механизмите на функционирането им, за да се справят с трудностите на превода. Това с още по-голяма сила важи за нас заради силната интерференцията между български и гръцки.

Накрая бих искала да подчертая, че в изложението се открояват точните определения, ясните принципи за различните класификации, достигането до същността на механизмите за генериране на съответния семантичен залог, осмислянето на преходните и алтернативните форми за предаване на различните смисли. Приятно впечатление прави богатият материал от примери с техните преводи и особено добрите аналози с български съчетания от същия вид.

Тясно свързана с темата на монографията е студията в две части под заглавие „Етимологични и словообразователни особености на абсолютните активни интранзитиви в новогръцкия език“. В нея по превъзходен начин се вижда споменатата по-горе компетентност на автора в цялостното развитие на гръцкия език, която му е позволила да направи етимологическото и морфологично изследване, разделяйки глаголите на групи според времето на създаването им (старогръцка, елинистическа, византийска, новогръцка епоха) и прониквайки в многообразието на граматическото изразяване.

Останалите публикации представят помагалата за изучаване на новогръцки език в България през XIX в., както и библиография на трудовете преподаватели и

докторанти на специалност Новогръцка филология на СУ за периода 1992-2012 г. Те имат своята стойност в проучването на историята на българската неоелинистика.

Един съвсем модерен подход към преподаването на новогръцки е отразен в проекта „УЕБ базиран курс по гръцки език за българи и български предприемачи” по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция-България 2007-2013 г.”, в който Б. Вунчев участва активно. Той има отношение към преподавателската дейност на колегата и показва стремежа му към усъвършенстване и развитие.

Похвални са амбициите на Вунчев за натрупване на повече знания, довели до участието му в летни езикови специализации на различни гръцки университети и научни институции – Атинския университет, Солунския университет, Университета на град Патра и Института за изследване на Балканския полуостров в Солун.

Освен научна и преподавателска дейност, Б. Вунчев има солиден актив и като преводач. През 2005-2009 г. е командирован от МВнР на длъжност „преводач на правителствена делегация и секретар-деловодител” в ДП-Атина. Автор е на превод на Дигенис Акритас - едно сложно произведение със специфичен стил и уникален лексикален състав, често отсъстващ в речниците.

Посочените научни и приложни постижения на кандидата ми дават основание убедено да препоръчам на научното жури да предложи **Борис Димитров Вунчев** за заемане на длъжността **доцент по направление 2.1. Филология (новогръцко езикознание)**.

19.04.2013 г.

София

Проф. дфн Петя Янева